

Aleksander Oleszko

Kadencyjność niektórych funkcji w organach samorządu notarialnego

I. Charakter samorządu notarialnego

1. Samorząd jako zawodowa korporacja notariuszy

Warto przypomnieć, że już w okresie unifikacji ustroju państwa polskiego po 1918 r. i tworzenia zasad ustrojowych polskiego notariatu można zauważyć dwie przeciwstawne tendencje ujmowania zasad jego działania. Opracowane przez W.L. Jaworskiego stosowne projekty przewidywały dwie odrębne ustawy: ustawę notarialną¹ i ustawę o przymusowej zawodowej organizacji notariuszy (o izbach notarialnych)¹. Rozdzielenie obu materii ustawodawczych podyktowane było stanowiskiem W.L. Jaworskiego, który wyraźnie odróżniał organizację notariuszy jako pełnych stanowisko urzędowe (urzędnika państwowego o charakterze autonomicznym, usytuowanego poza hierarchią urzędu państwowego, podporządkowanego wprost Ministrowi Sprawiedliwości) od stanu notariuszy. Projekt ustawy o izbach notarialnych traktował notariuszy wyjątkowo jako członków korporacji stanu notariuszy, a nie jako sprawujących urząd (stanowisko)².

Przeciwnie rozwiązanie przewidywał projekt ustawy opracowany przez J. Glassa, który materię samorządową „O izbach i radach notarialnych”

¹ W.L. Jaworski, *Reforma notariatu*, Kraków 1929, s. 16 i nast. oraz s. 244 i nast.

² W.L. Jaworski, *Reforma...*, s. 247; bliżej na ten temat zob. D. Malc, *Notariat Drugiej Rzeczypospolitej*, Kraków 2002, s. 219 i nast. oraz cyt. tam dalsza ówczesna literatura.

uj¹³ w jednym projekcie: „Wolny notariat w wolnej Polsce”.³ Projekt ten zak³ada³ istnienie samorz¹du zawodowego jako istotnego elementu s³u-
¹czego podnoszeniu powagi i poziomu notariatu, wzorowanego na samorz¹dzie adwokackim⁴. Jak wiadomo, prawo o notariacie z 1934 r. obejmuje zakresem swojej regulacji równie¹ samorz¹d notarialny. Warto zauwa¹ya¹, ¹e dalsze prace Komisji Kodyfikacyjnej tak¹e nad innymi projektami prawa o notariacie nie po¹ewi¹ca¹y wi¹kszej uwagi sprawom samorz¹du korporacyjnego, a zw³aszcza procedurom oraz trybowi wyboru cz³onków samorz¹du do organów w³adz korporacyjnych. Na przyk³ad, wed³ug projektu J. Glassa przedstawiciel¹ izby notarialnej mia³a by¹e w okr¹egu jej dzia³ania rada notarialna, wybrana przez ni¹ na trzy lata, sk³adaj¹ca si¹e z 6 cz³onków (w Warszawie – 9) i co roku 1/3 cz³onków ust¹epowa³aby, w pierwszych latach w drodze losowania, zae w nast¹epnych wed³ug starsze¹nstwa mandatów⁵.

Wed³ug prawa o notariacie z 1991 r. samorz¹d notarialny traktowany jest jako instytucja ustrojowa notariatu o charakterze publicznoprawnym (Rozdzia³ 4 Dzia³ I ustawy), nie sprzeciwia si¹e temu zw³aszcza wyposa¹zenie izb notarialnych i Krajowej Rady Notarialnej w osobowo¹ca¹ prawn¹ (§ 3 art. 26 ustawy). Uregulowania te odpowiadaj¹ przepisowi art. 17 Konstytucji RP, który przewiduje mo¹liwo¹ca¹ tworzenia samorz¹du zawodowego reprezentuj¹cego osoby wykonuj¹ce zawody zaufania publicznego i sprawuj¹cego piecz¹e nad nale¹ytym wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. W ¹wietle powy¹szych regulacji przyjmuje si¹e, ¹e samorz¹d notarialny realizuje zarówno funkcje ¹erodowiskowe (korporacyjne), jak i zawodowe notariuszy, zapewniaj¹c wykonywanie zada¹n publicznych pa¹ństwa w auto-
nomicznych formach i sposobach dzia³ania notariatu⁶.

2. Samorz¹d jako przymusowe zrzeczenie zawodowe

Zgodnie z art. 26 § 1 pr. o not., notariusze twor¹ samorz¹d notarialny. Oznacza to, ¹e przynale¹zno¹ca¹ do niego jest obowi¹zkowa. Powstaje z dniem

---

³ D. Malec, *Notariat...*, s. 243 i nast.

⁴ D. Malec, *Notariat...*, s. 246.

⁵ Przepisy art. 34, 35, 38 projektu.

⁶ A. Oleszko, *Ustrój polskiego notariatu*, Zakamycze 1999, s. 268 i nast. oraz tam cyt. literatura.

powołania na notariusza (art. 10 pr. o not.) i trwa do chwili jego odwołania (art. 16 pr. o not.) bądź do czasu stwierdzenia przez Ministra Sprawiedliwości utraty mocy powołania, jeżeli notariusz w ciągu dwóch miesięcy od zawiadomienia o powołaniu nie uruchomi kancelarii (art. 14 pr. o not.). Nie wdaj się w tym miejscu w szczegóły oznaczenia chwili powstania ustawowego obowiązku przynależności notariusza do samorządu (np. przepis art. 28 § 1 pr. o not. stwierdza, że izbę notarialną stanowi notariusze prowadzący kancelarię w okręgu sądu apelacyjnego, co oznaczałoby, że bez prowadzenia kancelarii notariusz nie jest członkiem izby notarialnej)⁷, nie ulega wątpliwości, iż notariusze tworzą samorząd. Podzielam ten kierunek wykładni przepisów art. 26 § 1 w zw. art. 10 oraz art. 15 pr. o not., że notariusz niewykonywujący zawodu (prowadzenia kancelarii) podlega przepisom ustawy w części dotyczącej samorządu notarialnego⁸. Uważam, że ustawowy obowiązek przynależności do samorządu służy nie z powołaniem na notariusza, a nie z wykonywaniem zawodu (prowadzeniem kancelarii). Przynależność do samorządu jest bowiem następstwem ustawowego obowiązku notariusza, a więc nie wynika tylko z wykonywanej przez niego funkcji (zawodu).

Przyjęte rozważania (z zastrzeżeniem co do treści art. 28 § 1 pr. o not.) są trafne. Związki przymusowego zrzeszania się o charakterze publicznoprawnym poza organizacją władz w ramach struktur organów państwa są w pełni dopuszczalne i stanowią gwarancję autonomii zawodowej i stanowej notariatu. Wykluczenie przymusowego charakteru zrzeszania samorządowego i przyjęcie dobrowolnej organizacji zawodowej oznaczałoby brak egzekutywy w ramach wykonywania funkcji samorządowych odnośnie do danego zawodu zaufania publicznego.

3. Samorząd jako gwarancja autonomii notariatu

W.L. Jaworski w prezentowanej koncepcji polskiego notariatu uzasadnia potrzebę odróżnienia sytuacji prawnej notariuszy jako urzędników państwowych będących poza strukturami administracji publicznej (urzęd-

---

⁷ Zdecydowanie trafniejsze stanowisko prezentowało rozporządzenie z 1933 r., według którego członkami samorządu z mocy prawa byli wszyscy notariusze mający siedziby na terenie działania danego sądu apelacyjnego.

⁸ A. Oleszko, *Ustrój...*, s. 272-273.

niczej) oraz notariuszy stanowiących zawód. Wskazanie dla notariuszy jako organizacji zawodowej przewidywało odrębny projekt ustawy o przymusowej zawodowej organizacji notarialnej (izbach notarialnych)⁹. Postulowała, że w razie ustanowienia organizacji samorządowej notariuszy pierwszym jej zadaniem będzie zwrócenie uwagi na godność i honor zawodu. Uważała bowiem, że spraw związanych z naruszaniem tych wartości nie można oddać sędziemu dyscyplinarnemu, ponieważ nie można ich skodyfikować ani też prawniczo zdefiniować¹⁰. Istotną jednak powyższego wyodrębnienia według W.L. Jaworskiego jest to, że notariusze mają poczucie, iż są zawodem i chcą występować oraz działać w życiu publicznym także wskazywane jako zawód. Chcą bowiem bronić wspólnych interesów, a także doceniają swoje znaczenie w społeczeństwie i pragną odgrywać w nim określone role. Zawodowa organizacja będzie miała w ten sposób samorząd, a nie notariusze jako urzędnicy państwowi, za co państwo poprzez przymusową organizację zawodową notariuszy może zastrzec pewne zadania z zakresu administracji publicznej. W propozycji tej nie można pominąć i tego argumentu, że notariusze mają rozwinięte poczucie odrębności zawodu¹¹, które mogą w pełni realizować tylko w ramach niezależnego od państwa i samodzielnego organizacyjnie oraz materialnie samorządu (sędzi przynależności samorządowi osobowości prawnej). Ta wskazywana wspólność to zawód. Wykonywanie bowiem funkcji publicznych państwa w postaci ustawowego obowiązku dokonywania czynności notarialnych z konieczności wiąże się m.in. z konkurencją, zróżnicowaniem przygotowania merytorycznego, a więc i z elementami osiągnięcia wynagrodzenia, dlatego też W.L. Jaworski samorządowi notarialnemu przypisywał podwójny charakter: urzędniczy i zawodowy¹².

Jak powszechnie wiadomo zarówno ustrojowy charakter samorządu notarialnego, jak i zresztą ocena sytuacji prawnej notariusza jako „powołanego do dokonywania czynności notarialnych” wywołują dyskusję, a nawet są wyrazem poważnych rozbieżności, a także nieporozumień co do kwalifikacji istoty notariatu w ustroju danego państwa¹³. W każdym

⁹ W.L. Jaworski, *Reforma...*, s. 244 i nast.

¹⁰ Tamże, s. 129.

¹¹ Tamże, s. 122.

¹² Tamże, s. 246.

¹³ Bliżej na ten temat zob. A. Oleszko, *Status prawny notariusza w systemie ustroju państwowego*, Rejent 2005, nr 12, s. 9 i nast.

razie przes¹dzone zosta³o, ¿e regulacje ustawy – Prawo o notariacie, odnosz¹ce siê do samorz¹du notarialnego, wchodz¹ w zakres ustroju notariatu.

Wydaje siê jednak, ¿e sposób oraz tryb konstituowania siê poszczeg³onych organów samorz¹du notarialnego (wybór, zasady g³osowania, kadencyjnoœæ, odp³atne czy nieodp³atne pe³nienie funkcji) w du¿ym stopniu determinuj¹ nie tylko sytuacjê prawn¹ samorz¹du, ale tak¿e jego rzeczywiste funkcjonowanie, dlatego nie powinny byæ obojêtnie stosowne w tej mierze rozwi¹zania prawne.

II. Kadencyjnoœæ niektórych funkcji w organach samorz¹du notarialnego

Zasady wyboru do samorz¹dów zawodów prawniczych (adwokatury, radców prawnych, notariuszy) maj¹ podobny cel: uczynienie z danej korporacji bardziej reprezentatywnego organu dla œrodowiska zawodowego. Chodzi zw³aszcz¹ o przeciwdzia³anie nadmiernej kumulacji pe³nienia stanowisk (funkcji) przez te same osoby, je¿eli nawet ich wybór odpowiada wszelkim zasadom demokratycznym i zasadom przedstawicielstwa¹⁴. W zakresie pe³nionych funkcji art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058 ze zm.) stanowi, ¿e w prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej i w prezydiach okrêgowych rad adwokackich nie mo¿na sprawowaæ tej samej funkcji d³u¿ej ni¿ przez dwie nastêpuj¹ce po sobie kadencje. Ograniczenie to odnosi siê tak¿e do kierowników zespo³ów adwokackich, z tym jednak, ¿e w szczególnie uzasadnionych wypadkach zebranie zespo³u mo¿e wybraæ kierownika na nastêpn¹ kadencjê. Podobne rozwi¹zanie przewiduje art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059 ze zm.), który mówi, ¿e tej samej funkcji w organach samorz¹du nie mo¿na sprawowaæ d³u¿ej ni¿ przez dwie nastêpuj¹ce po sobie kadencje.

Odnocenie do notariuszy dopiero art. 3 pkt 9 lit. b i pkt 12 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze i niektórych

---

¹⁴ W. Krêcis z, [w:] *Polskie prawo konstytucyjne*, red. W. Skrzyd³o, Lublin 1997, s. 215 i nast.

innych ustaw (Dz.U. Nr 163, poz. 1361) znowelizowa³y dotychczasowe przepisy art. 32 oraz art. 39 pr. o not., dodaj¹c § 3 do art. 32 o treœci: „[p]rezes i wiceprezes nie mog¹ sprawowaæ tych samych funkcji wiêcej ni¿ dwie, nastêpuj¹ce bezpoœrednio po sobie, pe³ne kadencje” oraz uzupe³niaj¹c art. 39 § 4 pr. o not. przez nakazanie stosowania odpowiednio art. 32 § 3 cyt. ustawy do kadencji cz³onka Krajowej Rady Notarialnej. Oznacza to, ¿e do Krajowej Rady Notarialnej nie mo¿e byæ wybrany przez walne zgromadzenie notariuszy izby notarialnej kandydat, który pe³ni³ funkcjê cz³onka KRN wiêcej ni¿ dwie, nastêpuj¹ce bezpoœrednio po sobie pe³ne kadencje.

W zwi¹zku z tym powstaje istotny problem, czy do przewidzianego w powy¿szych uregulowaniach prawa o notariacie ograniczenia mo¿noœci sprawowania tych samych funkcji przez dwie, nastêpuj¹ce bezpoœrednio po sobie kadencje wlicza siê okres sprawowania tych funkcji we wskazanych organach samorz¹du notarialnego przed wejœciem w ¿ycie ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r., czyli przed dniem 10 wrzeœnia 2005 r., czy te¿ cytowane przepisy prawa o notariacie stosuje siê dopiero do kadencji rozpoczynaj¹cych siê po dniu 10 wrzeœnia 2005 r.

Przedstawione zagadnienie budzi w¹tpliwoœci, poniewa¿ ustawodawca w jednych uregulowaniach pomija jednoznaczne okreœlenie sformu³owania „pe³nienie tej samej funkcji przez dwie nastêpuj¹ce po sobie kadencje” (jak czyni to w przytoczonych wy¿ej ustawach), w innych zaœ wyraŹnie reguluje kwestie kolizyjne, jakie mog¹ powstaæ w zwi¹zku z odmiennym uregulowaniem. Przyk³adem tego ostatniego rozwi¹zania jest art. 201 § 1 w zw. z art. 26 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju s¹dów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.). Stosownie do art. 201 § 1 cyt. ustawy, kadencje prezesów i wiceprezesów s¹dów okrêgowych oraz apelacyjnych, rozpoczête przed dniem wejœcia w ¿ycie ustawy, wynosz¹ szeœæ lat i licz¹ siê od ich rozpoczêcia, chyba ¿e w ci¹gu szeœciu tygodni po up³ywie okresu, na który zostali powo³ani do pe³nienia funkcji, w³aœciwe zgromadzenie sêdziów wyrazi sprzeciwi. Kadencje prezesów i wiceprezesów, którzy pe³ni¹ jedn¹ z tych funkcji po raz drugi, koñcz¹ siê z up³ywem okresu, na który zostali powo³ani. Z powy¿szego uregulowania miêdzy innymi wynika, ¿e kadencja prezesów (wiceprezesów), którzy w chwili wejœcia w ¿ycie prawa o ustroju s¹dów powszechnych z 2001 r. pe³nili kolejno swoj¹ funkcjê

ju¿, drug¹ kadencjê, koñczy³a siê z up³ywem czasu, na jaki zostali powo³ani, co uniemo¿liwia³o im dalsze kandydowanie¹⁵.

Trzeba tak¿e wskazaæ na przepis art. 11 ust. 1 zd. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie S¹downictwa (Dz.U. Nr 100, poz. 1082), wed³ug którego przewodnicz¹cy i wiceprzewodnicz¹cy Rady nie mog¹ sprawowaæ swoich funkcji d³u¿ej ni¿ dwie kadencje. Niezale¿nie od dyskusji wok³o³ charakteru Krajowej Rady S¹downictwa dominuje pogl¹d, ¿e posiada ona „pewne uprawnienia w³aœciwe dla samorz¹du zawodowego.”¹⁶ Odnocenie do bli¿szego okreœlenia kadencyjnoœci wskazanej w art. 11 ust. 1 zd. 2 cyt. ustawy wskazuje siê, ¿e nale¿y uznaæ, i¿ chodzi o dwie kolejne kadencje, chocia¿ ustawa nie wprowadza pojm¹cia kadencyjnoœci, a jedynie czteroletnie kadencje poszczeg³olnych jej cz³onków. Kadencje przewodnicz¹cego i wiceprzewodnicz¹cego Rady koñcz¹ siê wraz z zakoñczenia ich kadencji jako cz³onków Rady (cztery lata lub wyst¹pienie okolicznoœci wymienionych w art. 10 cyt. ustawy). Nie mo¿e byæ zatem mowy o pe³nej lub niepe³nej kadencji pe³nienia wskazanych funkcji i dlatego ograniczenie mo¿liwoœci ich sprawowania do dwóch kolejnych kadencji jest niezale¿ne od czasu trwania. Oznacza to, ¿e Rada mo¿e odwo³aæ przewodnicz¹cego (wiceprzewodnicz¹cego) bez jego zgody (wniosku, zrzeczenia) przed up³ywem kadencji jako cz³onka Rady. Nie ma zatem przeszk³od, aby po dwóch kolejnych kadencjach dotychczasowy przewodnicz¹cy zosta³ wiceprzewodnicz¹cym i odwrotnie. Nie ma te¿ ¿adnego ograniczenia w sprawowaniu kolejnych kadencji cz³onków prezydium Rady¹⁷.

Z powy¿szego przedstawienia wynika, ¿e ustawodawca w r³o¿ny sposób okreœla i rozumie kadencyjnoœæ co do wyboru na okreœlone funkcje poszczeg³olnych stanowisk s³u¿bowych oraz co do wyboru niektórych cz³onków samorz¹du zawodowego. Niedookreœlenie kadencyjnoœci odnecenie do funkcjonowania niektórych struktur pañstwowych czy samorz¹dów zawodowych nie przyczynia siê do samego rozumienia pewnoœci

---

¹⁵ T. Ereciñski, J. Gudowski, J. Iwulski, [w:] *Komentarz do prawa o ustroju s¹dów powszechnych i ustawy o Krajowej Radzie S¹downictwa*, red. J. Gudowski, Warszawa 2002, s. 81 i nast. oraz s. 493 i nast.

¹⁶ Tam¿e, s. 510.

¹⁷ Tam¿e, s. 538-539.

prawa, gwarantującej sprawiedliwe stosowanie go czy też rzadzenie przy pomocy prawa, ale również jego trwałości i pewności¹⁸.

Podjmując próbę wykładni art. 32 § 3 w zw. z art. 39 § 4 pr. o not. w zakresie wyżej wskazanym, można stwierdzić, że ustawodawca w porównaniu do poprzedniego stanu prawnego określił nowe zasady korzystania z prawa bycia wybieranym odnośnie do prezesów i wiceprezesów rad izb notarialnych oraz członków Krajowej Rady Notarialnej (bierne prawo wyborcze). Rozwiązania takie nie stanowi nowości w naszym ustawodawstwie. Instytucja względnej niewybieralności określonych osób ze względu na pełnione przez nich dotychczasowe funkcje nie sprzeciwia się podstawowej zasadzie prawa wyborczego, a mianowicie zasadzie powszechności¹⁹. Prawo o notariacie określa notariuszy, którzy specjalnie określone ustawami warunki co do czynnego i biernego prawa wyborczego. Zgłaszanie kandydatów na wybieralne określone funkcje samorządowe przez wskazanie, że osoby powyższe (kandydaci) nie mogą sprawować tych samych funkcji więcej niż przez dwie następujące bezpośrednio po sobie pełne kadencje należy traktować jako wprowadzenie przez ustawodawcę procedury prezentowania kandydatów. Ustawodawca może bowiem określać różnicujące przesłanki korzystania przez notariuszy z prawa bycia wybieranym – biernego prawa wyborczego do niektórych funkcji samorządu notarialnego. Oznacza to, że zasada „bycia wybranym” co do funkcji wskazanych w przepisach art. 32 § 3 w zw. z art. 39 § 1 pr. o not. ma bezpośrednie zastosowanie w chwili dokonywanego wyboru (art. 30 § 1 pkt 1 i 2 w zw. z art. 31 § 1-3 oraz art. 39 § 1 pr. o not.). Zasada bezpośredniego stosowania samorządowego prawa wyborczego odnosi się w szczególności do prezesów (wiceprezesów) oraz członków Krajowej Rady Notarialnej, którzy w chwili dokonywanego wyboru pełni już wskazane (te same) funkcje więcej niż przez dwie następujące bezpośrednio po sobie pełne kadencje (art. 32 § 3 *in fine* pr. o not.). Skoro zatem wybory samorządowe odbywają się pod rządami obecnego prawa o notariacie, to kadencyjność odnosi się do wskazanych pełnionych funkcji. Powtórzmy to jeszcze raz, skoro pod rządami obowiązującej ustawy

---

¹⁸ Bliżej na ten temat zob. np. J. Nowacki, *Studia z teorii prawa*, Zakamycze 2003, s. 85 i nast.

¹⁹ W. Krêcis, [w:] *Polskie prawo...*, s. 219.

odbywaj¹ siê wybory samorz¹dowe, to w zakres kadencyjnoœci wlicza siê równie¿ aktualnie pe³nione funkcje, objête treœci¹ art. 32 § 3 pr. o not.

Nie wydaje siê uzasadnione twierdzenie, ¿e kadencyjnoœæ nale¿y ujmowaæ dopiero od chwili obecnych wyborów, przeprowadzanych na gruncie znowelizowanego prawa o notariacie przez ustawê z dnia 30 czerwca 2005 r. Uregulowanie to nie sprzeciwia siê zasadzie biernego prawa wyborczego. Ograniczenie kandydowania do okreœlonych funkcji w samorz¹dzie notarialnym jest ustawowo dopuszczalne. Spoœród dwu wartoœci samorz¹dowego prawa wyborczego (czynne oraz bierne prawo wyborcze) pierwszeñstwo nale¿y odnieœæ do bezpoœredniego stosowania zasad kadencyjnoœci, odnosz¹cych siê tak¿e do dotychczas pe³nionych funkcji prezesa (wiceprezesa) rady izby notarialnej oraz cz³onka Krajowej Rady Notarialnej. Przepis art. 32 § 3 pr. o not. stanowi przejaw zamiaru ustawodawcy bezpoœredniego stosowania obliczania kadencyjnoœci odnocenie do obecnie (tj. w chwili wyboru) pe³nionych funkcji przez wiêcej ni¿ dwie nastêpuj¹ce bezpoœrednio po sobie pe³ne kadencje. Notariusz, sprawuj¹c te funkcje, dotychczas pe³ni³ je te¿ na zasadzie kadencyjnoœci, tylko z t¹ ról¹nic¹, ¿e do chwili nowelizacji prawa o notariacie kadencyjnoœæ (§ 2 art. 32 pr. o not.) nie by³a ograniczona ¿adnym wymogiem. Równie¿ i ta okolicznoœæ przemawia za tym, ¿e ustawodawca, okreœlaj¹c obecnie czasow¹ kadencyjnoœæ, odnosi j¹ tak¿e do stanu teraŹniejszego, a wiêc trwaj¹cego sprzed okresu nowelizacji.

Wydaje siê, ¿e zasad bezpoœredniego stosowania prawa odnocenie do przepisu art. 32 § 3 pr. o not. wed³ug chwili dokonanego wyboru uwzglêdna istniej¹ca ju¿ kadencyjnoœæ sprawowania okreœlonych w ustawie funkcji w samorz¹dzie notarialnym. Przyjête rozwi¹zanie odpowiada aksjologicznym podstawom ustrojowym samorz¹du notarialnego. W czêœci I wskazano na podstawowe cechy charakteru samorz¹du notarialnego (jako zawodowej korporacji notariuszy, przymusowego zrzeszania oraz gwarancji autonomii notariatu). Mo¿na wyraziæ przekonanie, ¿e wszystkie te cechy zyskuj¹ silniejsz¹ podstawê ustrojow¹, je¿eli nie bêdzie dochodziæ – jak to mia³o miejsce przede wspomniana nowelizacj¹ – do zbytniej kumulacji w stosunku do jednej osoby kadencyjnoœci najwy¿szych funkcji w organach samorz¹dowych. Nie mo¿na odmówiaæ trafnoœci spojrzenia W.L. Jaworskiemu, który, okreœlaj¹c podstawy ustrojowe notariatu, bardzo wyraŹnie akcentowa³ koniecznoœæ utworzenia zawodowej orga-

nizacji dla samorządu notarialnego, a nie tylko samych notariuszy. Działalność samorządów w tej korporacji notariuszy powinna charakteryzować bezinteresowność (nieodpłatność pełnienia funkcji), a więc konieczność aktywności w celu realizacji funkcji notariatu. Aktywność ta będzie z pewnością skuteczniejsza, powszechnie akceptowana, zwłaszcza w środowisku, i bardziej bezinteresowna, jeżeli ustawodawca ograniczy kadencyjność niektórych funkcji samorządowych.